

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, viceministerpresident van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de mogelijke terugkeer van Ryanair naar de luchthaven van Oostende

Commissievergadering nr. C149 – BIN12 (2009-2010) – 9 maart 2010

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister, collega's, de heer Caron heeft hierover ook een vraag ingediend, maar die komt in de commissie Mobiliteit aan bod. Mijn invalshoek is het toerisme, hoewel ik natuurlijk ook bekommerd ben over de toekomst van onze regionale luchthavens.

Met mijn vraag ben ik vooral op zoek naar informatie. Ondanks alle berichten die ik over dit dossier heb gelezen, is het me nog altijd niet duidelijk wat de rol van de Vlaamse overheid is. Brugge, Oostende en eventueel Gent, en ook Westtoer, het provinciebedrijf voor toerisme en recreatie in West-Vlaanderen, richten samen een vzw op die ervoor zou moeten zorgen dat Ryanair terug naar Oostende komt. In sommige artikelen staat dat ook de Vlaamse overheid

daarin participeert. Ryanair vloog vroeger al voor een korte tijd op Stansted. Die lijn was evenwel niet rendabel, en werd slechts enkele maanden aangehouden.

De bedoeling moet natuurlijk zijn dat een luchtvaartmaatschappij zoals Ryanair zorgt voor inkomend toerisme. Dat betekent dat zoveel mogelijk toeristen vanuit het buitenland naar Vlaanderen komen. Blijkbaar zijn er al een tijdje onderhandelingen tussen Ryanair en andere actoren, maar dan voornamelijk over het aantal lijnen en bestemmingen, terwijl de steden en Westtoer vooral mikten op de Britse markt. Ik kan dat begrijpen in het kader van de herdenking in 2014-2018. Ryanair heeft gezegd dat het gaat om bestemmingen vanuit Spanje. Minister, een mogelijke terugkeer van Ryanair past ook in uw beleidsnota Toerisme 2009-2014. U stelt daarin: "Ik ondersteun de ontwikkeling van regionale luchthavens, die een belangrijke toegangspoort kunnen vormen tot Vlaamse toeristische bestemmingen".

Mijn eerste vraag spreekt dan ook voor zich. Kan een mogelijke terugkeer van Ryanair zorgen voor een toeristische meerwaarde voor de luchthaven Brugge-Oostende en voor het toerisme in het algemeen in Vlaanderen? Hebt u al contact gehad met Ryanair of andere actoren in dit dossier? Hoe past de Vlaamse overheid in dit plaatje? Bent u bereid om Vlaams overheidsgeld ter beschikking te stellen om een terugkeer van Ryanair te bewerkstelligen? Ik weet dat alles nog prematuur is. Een paar dagen later was er een reactie van de Belgische luchtvaartmaatschappijen, die ook een brief hebben geschreven aan de burgemeester van Brugge om te protesteren tegen het feit dat Vlaams overheidsgeld, of overheidsgeld in het algemeen, gebruikt zou worden om een buitenlandse luchtvaartmaatschappij te ondersteunen. Wat is uw reactie daarop? Moeten we dan ook andere luchtvaartmaatschappijen ondersteunen? De maatschappijen waarvan sprake, namelijk Brussels Airlines, Jetairfly en Thomas Cook, vliegen alleen vanuit Zaventem. Ik zie het vooral als een toeristische meerwaarde, niet alleen voor onze provincie, maar voor heel Vlaanderen. Wat is uw reactie op de mogelijke terugkeer van Ryanair naar de luchthaven van Brugge-Oostende?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik zal mijn collega geruststellen. Onze partij heeft geen enkel probleem met de komst van Ryanair naar Oostende, althans voor zover de spelregels ter zake gevolgd worden. Daarover zal ik in deze commissie echter niet verder uitweiden. Elke vorm om toerisme aan te trekken naar de kust, naar Brugge enzovoort is waardevol voor onze economie en om onze kunst- en cultuurschatten te ontsluiten. Dat is een positieve zaak. Minister, wordt met de komst van Ryanair echter niet vooral een vorm van outgoing-toerisme gepromoot? Bent u er echt van overtuigd dat met de vzw die werd opgericht het inkomende toerisme ten bate van Vlaanderen, van de kust, van het hinterland er wel bij zal varen?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister, ondertussen weten we dat dankzij

Ryanair de naam van de luchthaven is veranderd van Oostende naar Oostende-Brugge. De vraag is of de steun aan de regionale luchthaven, of specifiek aan Ryanair, al of niet strijdig is met de Europese wetgeving. Daarover bestaan richtlijnen. *(Opmerkingen)*

Collega, ik stel de vraag natuurlijk niet aan u, maar aan de minister.

Het belang van de luchthaven van Oostende voor het kusttoerisme en het toerisme voor de kunststeden in het algemeen moet toch onderstreept worden. Het zou een goede zaak zijn als Ryanair naar daar trekt en men steun zou kunnen geven die in overeenstemming is met de Europese richtlijnen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, ik ben blij te mogen vaststellen dat niemand in deze commissie tegen de internationale luchthaven van Brugge-Oostende is, die een vrij lange landingsbaan heeft. Uiteindelijk gaat het om passagiers. We hebben het nu niet over vrachtvervoer. Vragen daarover moeten in een andere commissie worden gesteld.

Tijdens alle besprekingen die in zowel deze als in andere commissies zijn gevoerd over de regionale luchthavens is dat aspect de afgelopen jaren al verschillende keren aan bod gekomen. Ik meen me nog te herinneren dat minister Bourgeois me op een bepaald moment heeft gezegd dat hij me bewonderde om mijn hardnekkigheid om leven in de brouwerij te kunnen krijgen. We doen dat natuurlijk allemaal omwille van het belang van de lokale economie. Naar aanleiding van de verkiezingen zijn er debatten geweest. De mensen, de omwonenden staan niet negatief tegenover de passagiersvluchten. Uiteindelijk zijn de toestellen veel moderner. Bij Ryanair is de vloot gloednieuw. Ze voldoet aan de meest recente normen. Er wordt niet rakelings over de daken gevlogen. Er is zo goed als geen kerosinestank of lawaaihinder. Het zou een goede zaak kunnen zijn voor de hele West- en Oost-Vlaamse regio, en zelfs daarbuiten.

Daarenboven is bewezen dat het merendeel van de mensen die het vliegtuig in Charleroi nemen uit West- en Oost-Vlaanderen komen. Wat in Wallonië kan voor regionale luchthavens, moet ook in Vlaanderen kunnen. We moeten daar natuurlijk op een eerlijke en correcte manier mee omgaan.

Er werd hier al gesproken over outgoing-toerisme. Incoming-toerisme is natuurlijk het belangrijkste. Minister, in uw beleidsnota staat echter ook dat iedereen het erover eens was dat outgoing-toerisme eveneens van belang is. Dat genereert ook tewerkstelling. Zowel voor de luchthaven als voor een touroperator en een luchtvaartmaatschappij zijn beide van belang. Uiteindelijk moet er een goede bezettingsgraad zijn. Ook Jetairfly en, in de zomermaanden, Thomas Cook vliegen vanop de luchthaven van Oostende. Het gaat dan hoofdzakelijk om outgoing-toerisme. Iedereen die dat wil, is daar welkom. Naar eventuele andere spelers met bepaalde wensen zal misschien ook geluisterd worden. Bij de bespreking van de recente beleidsnota heb ik gevraagd of, indien er spelers op de markt zijn, er in een marketingbudget kan worden voorzien voor het buitenland om toeristen naar 'destination Flanders' te brengen. Men heeft daar niet negatief op gereageerd.

Minister, ik kijk uit naar uw antwoord. Ik vind het fijn dat de collega's, ook bij Groen!, het belang onderstrepen van dergelijke activiteiten op de internationale, regionale luchthaven van Oostende-Brugge.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik ben bijzonder aangenaam verrast door de reactie van de heer Caron van Groen!. In Oostende en in Brugge is Groen! niet alleen vierkant tegen de luchthaven. In de aanloop van de verkiezingen heb ik een aantal debatten meegemaakt. Die partij is echter ook gekant tegen de inbreng van middelen door de overheid voor Ryanair. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Maar goed, mijnheer Caron, het is een aangename vaststelling.

Men heeft hier al duidelijk de klemtoon gelegd. We sluiten er ons bij aan dat het vooral belangrijk is dat daardoor het inkomend toerisme gestimuleerd wordt. Mijnheer Verstreken, ik ben het met u eens dat er ook werkgelegenheid wordt gecreëerd in het geval van uitgaand toerisme. Ik ben echter van mening dat de klemtoon vooral op het inkomend toerisme moet liggen. Minister, vanuit dat perspectief moet het dossier toch van nabij bekeken worden door u en uw collega's.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, ik sluit me aan bij de bemerkingen van de vorige sprekers. Ook ik ben verrast over de grote unanimiteit. In het verleden heeft de minister het project ook altijd een warm hart toegedragen. Ik merk dat de commissie daar volledig achter kan staan. We moeten er wel voor zorgen dat we de concurrentie- en andere Europese regels naleven ten aanzien van andere belangrijke spelers om te vermijden dat we binnen afzienbare tijd geconfronteerd worden met problemen.

Wij moeten alle initiatieven aangrijpen om stimulansen te geven aan het toerisme in onze provincie, maar ook in andere provincies. Dit is inderdaad een van de mogelijkheden. Als inwoner van de regio wil ik mijn collega's heel oprecht bedanken voor deze uitgestoken hand.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, velen zijn geïnteresseerd. Ik denk te mogen concluderen dat er parlamentsbreed, zij het misschien met enkele nuances, instemming is met de meerwaarde die er kan zijn. Er werd gerefereerd aan mijn beleidsnota, waarin ik inderdaad het belang van de regionale luchthavens voor het inkomende toerisme heb beklemtoond. Het is belangrijk dat wij bijkomende luchtvaartverbindingen kunnen aantrekken. Wij hebben dat in het verleden gedaan op internationaal vlak. Wij hebben dat gedaan met Hainan Airlines en met India. Af en toe zijn er nog wel eens besprekingen. Sommige evolueren goed, andere zitten in de pijplijn. We moeten dat voor ogen blijven houden. Ik heb het al herhaaldelijk gezegd dat we er absoluut moeten in slagen om opnieuw een verbinding te bewerkstelligen tussen Japan en Zaventem om te komen tot meer inkomend toerisme vanuit Japan.

De terugkeer van Ryanair zou ongetwijfeld een toeristische meerwaarde betekenen. De prognoses zijn dat er 40.000 passagiers zouden kunnen binnenkomen: toeristen die vooral citytrips in Brugge en Gent zouden doen, maar ook toeristen die belangrijk zijn voor de Vlaamse kust. Het is evident dat ik dit als minister van Toerisme vooral bekijk vanuit het oogpunt van het inkomende toerisme, al is ook het uitgaande toerisme belangrijk. Maar als wij investeren, moeten wij in de eerste plaats investeren met het oog op het aantrekken van toeristen die hier verblijven, die hier nachten doorbrengen, die hier centen spenderen. Het is evident dat onze kunststeden daarbij uitermate belangrijk zijn. De kunststeden staan voor meer dan 80 procent van de buitenlandse overnachtingen. Bereikbaarheid speelt daarin een zeer grote rol.

Mijn kabinet heeft met alle andere potentieel betrokken partijen – de collega's uit de regering, de minister-president, minister Crevits, de luchthaven van Oostende, de provincie West-Vlaanderen, de vzw Hotels Brugge, de steden Brugge, Gent, Oostende – vergaderd over de mogelijke initiatieven van Ryanair. Het is evident, het omgekeerde zou fout zijn, dat het kabinet van Toerisme aan dergelijke vergaderingen deelneemt op het moment dat de eventuele opportuniteit zich aandient.

Mijnheer Sintobin, alles is nog prematuur. Ik kan moeilijk details verstrekken over iets dat nog niet definitief is. Ik kan de vertrouwelijkheid van de besprekingen niet schenden. Ik kan wel zeggen als antwoord op een aantal vragen dat ik als vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap of samen met Toerisme Vlaanderen niet van plan ben om in een vzw te stappen. Dat is niet onze rol. Maar als er een akkoord zou worden gesloten, is het uiteraard de taak van Toerisme om te onderzoeken hoe we dit kunnen ondersteunen met marketing, zoals de heer Verstreken zei. Dat is in de voorbije jaren met diverse luchtvaartmaatschappijen gebeurd. Het ging telkens om variërende bedragen, maar telkens ook met een inzet op het aspect marketing, promotie en ondersteunende campagnes. Het is onze plicht om dat te doen. Wat met de Europese regelgeving inzake steun? Als daar vanuit een vzw of op een andere manier steun naartoe zou gaan, is het evident dat de Europese regels moeten worden gerespecteerd. U weet dat er een de-minimisregeling is: je moet bepaalde zaken niet aanmelden.

Kom je daar wel aan, dan moet je de aanmelding doen en moet je ervoor zorgen dat je de concurrentie niet scheeftrekt.

Ik heb ook akte genomen van de brief van een aantal luchtvaartmaatschappijen. Zij waarschuwen dat de overheid en in dit geval de overheden ervoor moeten zorgen dat de

spelregels worden gerespecteerd. Wij moeten dit niet benaderen als een of-ofscenario. Het is niet zo dat bijkomende vluchten leiden tot een verdere vluchtenverbinding. Kijk naar Charleroi. Dat is heel klein gestart, maar het heeft tot het ontstaan van een heel netwerk geleid. Als je niet begint met een eerste inspanning, kun je natuurlijk nooit de vruchten van andere volgende inspanningen plukken. Dit is een en-enverhaal. Je zorgt voor bijkomende toeristen vanuit bijkomende bestemmingen. Dat is op Zaventem ook zo. Daar zijn lowcost carriers en ook andere maatschappijen naast elkaar aan het werk. Die zijn niet in eerste instantie elkaars concurrenten. Een nieuwe speler zal altijd wel een stuk afnemen, maar niet in die mate dat het een zero sum is, dat hij 100 procent afneemt van wie nu al vliegt. Dat betekent niet dat de regels niet in acht moeten worden genomen. Dat geldt in de eerste plaats niet voor ons omdat Toerisme zich op marketing, promotie en ondersteuning moet toespitsen. Uiteraard moeten alle Europese regels worden nageleefd voor het geval een situatie tot stand zou komen waarbij de vzw een bepaalde inbreng zou doen. Collega's, dat is op dit ogenblik de stand van zaken. Verdere informatie kan ik niet geven. De gesprekken lopen, en ik wil natuurlijk vermijden dat ze worden gecompromitteerd en dat ze zouden mislukken. We moeten die gesprekken alle kansen geven, en dat noopt tot vertrouwelijkheid

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister, dank u voor uw antwoord. Hebt u een idee van wanneer die onderhandelingen kunnen worden afgerond?

Ik veronderstel ook dat er in die onderhandelingen met Ryanair bepaalde garanties worden gevraagd van de luchtvaartmaatschappij. Zoals al eerder gezegd: Ryanair heeft al eens eerder op Oostende gevlogen. Het zou al te gek zijn om overheidsmiddelen aan een luchtvaartmaatschappij te geven die dan opnieuw na enkele maanden beslist om niet langer te vliegen van op de luchthaven Brugge-Oostende.

Voor wie het nog niet duidelijk zou zijn: onze fractie steunt in elk geval deze onderhandelingen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik kom nog eens kort tussen omdat ik daarnet enkele reacties kreeg. Minister, wij steunen de komst van Ryanair zoals wij de komst steunen van elke passagiersluchtvaartmaatschappij in Oostende die aan alle arbeidsrechtelijke- en milieuvergunningen beantwoordt. Wij willen Oostende niet dicht, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Wevelgem-Kortrijk. Wij denken dat Oostende een kans heeft als passagiersluchthaven en voor het toerisme een belangrijke rol kan spelen, maar dan wel binnen die contouren.

Ik hoop ook, minister, dat de vzw die u opricht en waar wij relatief argwanend tegenaan kijken, niet een vehikel wordt om op een indirecte manier en sluiks de Europese regels te ontwijken om toch indirecte steun te geven aan één maatschappij. Precies daartegen is de luchtvaartsector vorige week ingegaan met een perscommuniqué omdat hij dat zo percipieert. Ik kan het vandaag ook nog niet beantwoorden. Ik zal het met minister Crevits over die steun hebben en over de manier waarop hij moet worden aangemeld. Wij hebben toch de indruk dat hier een en ander op een niet correcte manier door elkaar wordt gehaald.

Ik geef u vandaag het voordeel van de twijfel. De zaken zijn nog niet zo duidelijk. Wij willen die komst steunen, maar niet onrechtmatig. Dat moet correct verlopen. Vandaag Ryanair en morgen misschien een andere maatschappij: dat moet allemaal kunnen. Maar er mag niet op een onrechtmatige manier geld naartoe worden gesluisd.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister, ik wil onderstrepen dat ook outgoingvluchten vanuit Oostende heel belangrijk zijn, zeker voor de mensen van West- en Oost-Vlaanderen. Ik zal niet zeggen: van Antwerpen. Ik ken veel mensen die blij zijn dat ze die mobiliteitsproblemen naar Brussel kunnen vermijden. Ze boeken veel tijdswinst door vanuit Oostende te vertrekken, zelfs ook omdat het klein is. Bepaalde mensen hechten er toch wel veel belang aan dat ze vanuit Oostende naar Tenerife en zo kunnen vliegen. Dat brengt

uiteraard geen toeristische bewegingen met zich mee, maar wel werkgelegenheid en economische groei voor de luchthaven van Oostende. Het is zeer belangrijk om ook dat te blijven ondersteunen.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer Vanden Bussche, in Antwerpen hebben we natuurlijk ons zeer interessante eigen tijdsvenster, met onze eigen luchthaven.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister, uw antwoord verheugt mij, en zo te horen ook heel wat andere leden van deze commissie. Ik zou echter ook willen vragen of er bij Toerisme Vlaanderen kan worden gepleit voor een aangepast marketingplan voor de bestemmingen waarop zou kunnen worden gevlogen. Er moet tijdig worden begonnen aan het meekrijgen van de media, van de pers. Er moeten degelijke campagnes worden opgezet ter promotie van alles wat hier te zien is.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Sintobin, er is nog geen tijdpad. Er is helemaal ook nog geen zekerheid. Daarom ben ik blij met de steun die hier wordt gegeven aan de mogelijke overeenkomst. Ook is het zo dat ik het aanvoelen heb dat Ryanair niet alleen met Oostende praat. Het is dus inderdaad belangrijk dat we dat dossier heel goed volgen.

Mijnheer Caron, we doen dat binnen de marge van wat kan. U geeft me het voordeel van de twijfel. Ik heb geantwoord dat ik als dusdanig niet in die vzw zal instappen. Als wij iets doen met Toerisme, is dat met het oog op ondersteuning, marketing en promotie. Dat is onze taak, denk ik. Ik juich wel toe dat er een vzw is, omdat die een heel mooi voorbeeld van samenwerking is. Ik feliciteer de drie steden die dat doen. Ook Gent doet mee, net als de privésector. Ik vind het mooi dat de krachten worden gebundeld om te proberen nieuwe vluchten en meer toeristen aan te trekken. Ik heb daar respect voor. Uiteraard zullen zij moeten werken binnen het kader van wat Europees kan. Nogmaals, we mogen dat niet overdrijven. Europa heeft de-minimisregels. Niet alle zaken moeten worden aangemeld. Daar bestaat altijd een zekere marge.

Mijnheer Vanden Bussche, u hebt gelijk: het uitgaand toerisme is economisch ook van belang, maar u zult me niet kwalijk nemen dat ik dat niet steun, vanuit Toerisme. Dat is ook niet mijn taak. Daarom ook zijn drie domeinen van meet af aan betrokken bij de besprekingen: er is het economische aspect, het luchthavenaspect en het toeristische aspect. Voor mij gaat het erover interessante bestemmingen te hebben voor inkomend toerisme, dat hier verblijfstoerisme kan genereren.

Ik ben het dus eens met de heer Verstreken: als dit zo gebeurt, dan is het aan ons, aan Toerisme Vlaanderen, om te zorgen voor steun qua marketing en promotie van onze bestemmingen in die interessante buitenlandse bestemmingen, die toeristen hierheen kunnen brengen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.